

Zwierzę może odebrać to jako atak

Nie nachylaj się nad obcym psem

- str. 6

TYGODNIK NIE TYLKO DLA DZIECI

www.angorka.com.pl

ISSN 1425 3755

ANGORKA

WARTO
WIEDZIEĆ
WIĘCEJ

WARSZAWA-CHICAGO

Nr 49 (1526)

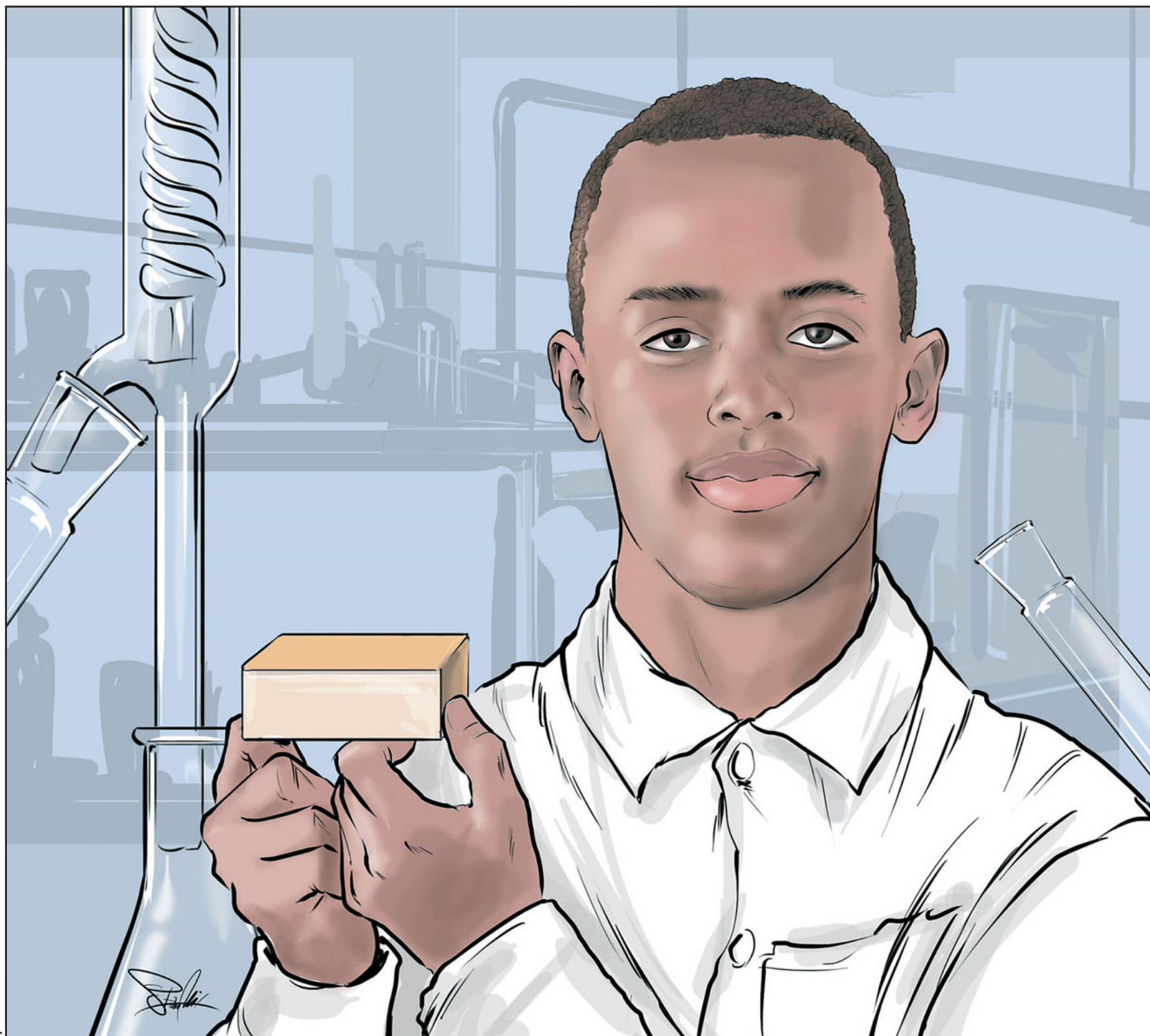
Rok XXIX

3 grudnia 2023 r.

Kazik w Lublinie - czytaj str. 4

H.J.

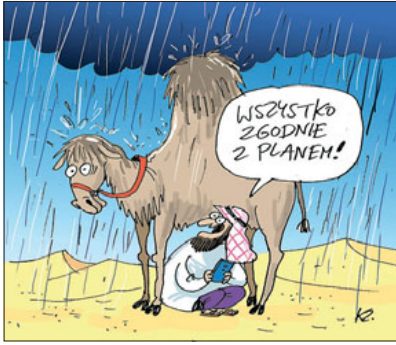

Rys. Mirosław Stankiewicz

Heman Bekele (14 l.) z USA stworzył mydło, które leczy raka skóry - str. 5

Ludzie kierują deszczem

To człowiek spowodował gwałtowne opady deszczu nad Dubajem, które miały miejsce 17 listopada. Wówczas

odwołano zajęcia w szkołach, utrudniony był ruch uliczny, a samoloty przez kilka godzin nie mogły startować ani lądować. Opady wynosiły 65,8 mm. Były jednymi z największych w historii. Program wywoływania deszczu prowadzony jest w Zjednoczonych Emiratach Arabskich po to, by zwiększyć ilość wody, bardzo potrzebnej w tym pustynnym kraju. Do wywołania deszczu oczywiście niezbędne są chmury. Za pomocą samolotów rozpyła się w nich aerozole, które mają zwiększyć opady. Meteorolodzy przed wywołaniem takiego zjawiska informują mieszkańców kraju.

A.P. opr. na podst. www.interia.pl

Niedźwiedzie zasiedliły stację polarną

Niesamowite zdjęcia niedźwiedzi w opuszczonej stacji polarnej na wyspie Kolyuchin na Morzu Czukockim zostały docenione przez jury konkursu „Wildlife Photographer Of The Year”. Ich autorem jest Dmitry Kokh. Artysta zajmujący się dokumentowaniem dzikiej przyrody uchwycił niezwykle momenty z życia białych olbrzymów. Grupa tych zwierząt zasiedliła budynki dawnej stacji meteorologicznej zamkniętej w 1992 roku. Na utrwalonych zdjęciach i filmie widać, jak miśki – w większości samce – wchodzi do poszczególnych pomieszczeń, wyglądają przez okna, jakby kogoś wypatrywały, i przechadzają się po podwórku. Ostroż-

nieszne od nich samice wraz z dziećmi trzymały się bliżej brzegu łądu.

Oz opr. na podst. www.onet.pl

Wielki sukces naszych wynalazców

Ogromne sukcesy odniosły polskie propozycje zaprezentowane podczas 19. edycji SIIF – Międzynarodowych Targów Wynalazków w Seulu (Korea Południowa).

Złoty medal przyznano przełomowej aplikacji **LiverBrain app**, dzięki której w sposób nowatorski można podchodzić do diagnozowania i leczenia schorzeń wątroby. Ze srebrem do kraju wróciło urządzenie **PEPPER**, wspomagające pacjentów w procesie rehabilitacji oddechowej. Z kolei brąz otrzymał system **NB-Nefroball** – inteligentny asystent wspomagający wykonywanie ćwiczeń przetoki tętniczo-żylniej u chorych na nerki zakwalifikowanych do leczenia hemodializami.

Nasze sukcesy dowodzą, że Polska jest jednym z największych liderów w dziedzinie innowacyjności i technologii na świecie.

M.K. opr. na podst. www.dobrewiadomosci.net.pl

Południk zerowy w Zakopanem

Symboliczne oznaczenie miejsca, w którym przebiega krakowski południk zerowy, zamontowano w Zakopanem. Na konstrukcji umieszczono napis *Meridianus Cracoviensis* oraz litery oznaczające cztery strony świata. Południk to linia biegnąca z północy na południe kuli ziemskiej, łącząca dwa bieguny. Obecnie (od 1884 r.) oficjalny jest ten w Greenwich. Jednak krakowski został wyznaczony jako pierwszy, bo już w XV wieku. Zrobili to uczeni z Akademii Krakowskiej. Najważniejszym dziełem, w którym postugiwano się nim, było „O obrotach sfer niebieskich” Mikołaja Kopernika. Teraz postanowiono przypomnieć sobie o nim i będzie stanowił atrakcję turystycz-

ną. Przebiega m.in. przez Kraków, Rabkę, Myślenice i Ostródę.

M.K. opr. na podst. www.geekweek.interia.pl

Wystawa „Prawobrzeżne” o silnych kobietach

„Prawobrzeżne” to nowa wystawa czasowa w Muzeum Warszawskiej Pragi, którą można podziwiać od 22 listopada. Jej bohaterkami jest dziewięć silnych kobiet żyjących niegdyś po prawej stronie warszawskiego odcinka Wisły. Choć miały różne cele, to łączyła je chęć podejmowania o własnym losie i dokonywania nieoczywistych jak na ich czasy zmian. Wśród ukazanych postaci znajdziemy miłośniczki podróży, edukacji, sportu, sztuki i medycyny.

H.J. opr. na podst. www.bryla.pl

Stepy w dawnej Europie

Zanim w Europie pojawił się człowiek rozumny, część terenów pokrywały rzadkie lasy i step, a nie gęste bory. Dowiedli tego naukowcy z Polski, Litwy, Danii oraz innych europejskich krajów. Wyniki ich badań są inne niż dotąd, gdyż do tej pory obejmowały one okres około 10 tys. lat od ostatniego zlodowacenia. Teraz skupiono się na czasie pomiędzy 130 a 115 tysięcy lat temu.

A.P. opr. na podst. www.kopalniawiedzy.pl

Wybrano najlepsze dworce

Dworce Doliny Popradu i stacja Gdańsk Główny zwyciężyły w konkursie „Dworzec Roku 2023” organizowanym przez fundację Prokolej. Do głosowania zakwalifikowano 104 obiekty kolejowe z 16 województw. Pierwszy z wymienionych laureatów składa się aż z 12 dworców na odcinku Stary Sącz – Muszyna, przy powstałej w 1876 roku linii pociągowej. Nagroda internetów przypadła zaś stacji w Gdańsku – odnowionej, jednak z zachowaniem jej historycznego charakteru z końca XIX wieku.

A.P. opr. na podst. www.bryla.pl

Fot. mat. PKP SA

OCZAMI NASTOLATKA

JAK WALCZYĆ Z AGRESJĄ

Drodzy młodzi Czytelnicy. Coraz częściej docierają do nas wieści, że zmagacie się z hejtem w internecie, a także z mową nienawiści w codziennym życiu. Napiszcie nam, jak walczyć z agresją. Czekaemy na Wasze felietony, szczególnie o tej właśnie tematyce.

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111

Agresja

Zaciekawiał mnie temat walki z agresją i choć mam tylko 10 lat, postanowiłam napisać swój pierwszy felieton. Szczerze mówiąc, to najpierw musiałam wyszukać, co oznacza słowo „felieton”, bo sama nie wiedziałam, w jaki sposób mam się do tego zabrać.

Według mnie agresja jest wszechobecna, bo każdy mniej lub bardziej jest przeładowany swoimi emocjami, a nie każdy potrafi sobie z nimi poradzić. Wyładowaniem złości jest właśnie agresja, która może powodować ból oraz szkody dla innych. Może być ona wywołana zazdrością, rozczarowaniem, gniewem lub stresem.

Ja także czasem mam poczucie, że „zaraz wybuchnę”, ale rodzice nauczyli mnie, jak panować nad swoimi emocjami i nie dopuszczać do agresywnych zachowań. Moim sposobem jest pasja – konie. Dzięki nim potrafię wyciszyć się, uspokoić i jednocześnie fizycznie zmęczyć. W stajni nie może być agresji, bo konie to wyczuwają i nie chcą współpracować. Ponadto same stają się agresywne i niebezpieczne. Myślę, że odnalezienie pasji może ochronić nas przed agresywnym zachowaniem, a jednocześnie sprawić, że staniemy się bardziej zdystansowani do agresji innych.

Magda Burek, 10 lat

Felietony (od 1000 do 1200 znaków) prosimy nadsyłać wyłącznie na adres: ela.walecka@angora.com.pl. Za teksty opublikowane na łamach „Angorki” wypłacamy autorom honorarium. Drukujemy tylko prace osób, które nie skończyły 18. roku życia. Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów.

Nowinki spod Wawelu

Wyjątkowy zegar słoneczny

W Krakowie uroczyste odsłonięto 24-godzinny Zegar Słoneczny ZS24. Znajduje się na pl. Wielkiej Armii Napoleona. Tak jak klasyczny zegar słoneczny pokazuje on upływ czasu na podstawie pozornego ruchu Słońca i rzucanego przez niego cienia. **Nowatorskie urządzenie w ciągu dnia kumuluje energię słoneczną, aby po zmroku oddać ją w formie wiązki światła.** Gdy jest ciemno, wędruje ona po tarczy, pokazując dokładną godzinę słoneczną, co przyciąga przechodniów.

Przybędzie smoków

W grudzie Kraka pojawiają się postacie smoków. Montaż pierwszych figurek rozpoczęto 20 listopada. Docelowo ma ich być 17. Wyznaczą szlak, dzięki któremu będzie można poznawać miasto – zgłębiać jego historię i związane z nią ciekawostki. Staną np. Smok Geodeta, Filmowiec, z Latawcem, Malarz i Rybak. Każda rzeźba odnosi się do jakiejś profesji, która przez wieki występowała pod Wawelem.

Najlepszy jarmark bożonarodzeniowy

Krakowski jarmark bożonarodzeniowy w nowym rankingu największego brytyjskiego sprzedawcy choinek – **Christmas Tree World** – został uznany za najlepszy w Europie. W głównym zestawieniu Polska znalazła się trzykrotnie, bo na piątym i szóstym miejscu uplasowały się Wrocław i Poznań. Oceniano m.in. popularność targów na portalach społecznościowych, częstotliwość ich wyszukiwania w Google oraz ceny noclegów. Krakowski jarmark jest czynny od 24 listopada i trwa 33 dni.

M.K. na podst. inform. prasowych

Najchudszy hotel świata

Nowo otwarty hotel **PituRooms** w Indonezji to prawdopodobnie „najchudszy hotel świata”. Konstrukcja ma tylko 2,8 metra szerokości i 7 pokoi (słowo „pitu” w języku jawańskim oznacza właśnie „7”). Jest jednak wysoka, co przy niewielkiej powierzchni wymagało wykopania głębokich fundamentów. Architekt, tworząc nietypową budowlę, celowo chciał zwrócić uwagę turystów na swoje rodzinne **miasto Salatiga**. Leży ono nieopodal wulkanu Merbabu na Jawie.

H.J. opr. na podst. www.geekweek.interia.pl

Dreamliner wylądował na Antarktydzie

Po raz pierwszy w historii dreamliner 787 wylądował na Antarktydzie. **To przełomowy moment dla lotnictwa.** Ujemna temperatura i brak normalnych pasów startowych to wyzwanie dla najlepszych pilotów. Samolot skandynawskich linii lotniczych **NORSE** został wykorzystany do transportu grupy naukowców i dostarczenia zaopatrzenia dla stacji badawczej. Antarktyda to jedyny kontynent, gdzie nie odbywają się regularne loty.

M.K. opr. na podst. www.polsatnews.pl

Rekord w „Jednym z dziesięciu”

Artur Baranowski zdobył 803 punkty w teleturnieju „Jeden z dziesięciu”. Tym samym został pierwszym uczestnikiem w historii, który wziął na siebie 40 pytań i udzielił na nie poprawnych odpowiedzi. Zdobył 773 punkty. Miał także zachowane szanse, za które doliczono mu 30 punktów. Wynik wzbudził żywiołowe reakcje internautów. „Cieszę się, że nie przeoczyłam odcinka, który przejdzie do historii. Gratulacje, panie Arturze!”

A.P. na podst. inform. prasowych
Więcej czytaj w „Angorze”

Wielkie i małe rzeczy

Dom

W paleolicie funkcję domu pełniły jaskinie. W mezolocie nauczyliśmy się budować szałas i kopać ziemianki. Pierwsze osady zaczęto tworzyć u schyłku epoki kamienia łupanego. W jednoizbowych budynkach znajdowało się palenisko, żeby się ogrzać i sporządzić ciepłą strawę. Jednak nie znano jeszcze wówczas kominia. Komfort mieszkania znacznie poprawił się w epoce brązu i żelaza, gdy pojawiły się trzyizbowe „domy szkieletowe”. Podstawę konstrukcji stanowiły gałęzie, a wypełnienie glina. Następnie jako budulca zaczęto używać drewna i kamieni. **Wynalezienie cegieł**

pozwoili na budowę nie tylko wszerek, ale i wzwyż. Zanim nauczono się je wypalać, co znacznie poprawiało ich wytrzymałość i trwałość, suszono je na słońcu.

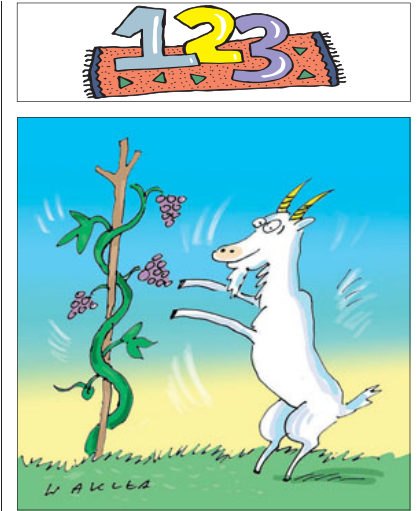
Oz na podst. www.wynalazki.andrej.edu.pl

zaprasza **TEATR KOMEDII IMPRO** zaprasza

Wymysłanka
BAJKA IMPROWIZOWANA

Najmłodszy decydują o tym, co zdarzy się na scenie. Mogą się też pojawić na niej w roli aktorów.

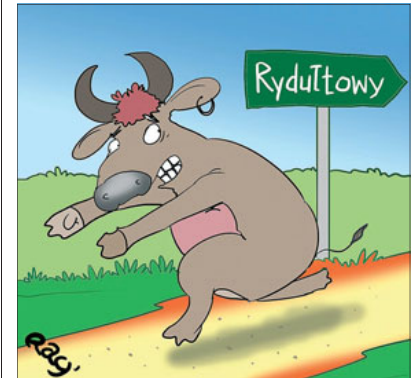
Teatr Komedi Impro w Łodzi. Scena OFF Piotrkowska.
Niedziela, godz. 16. Więcej na: teatrkomediimpro.pl

Lublin odwiedza coraz więcej turystów. W tym roku ich liczba po raz pierwszy przekroczyła milion.

Statystyczny Polak zjada rocznie około 100 kg ziemniaków.

160-letni tunel kolejowy w Rydułtowach o długości prawie 750 m to najstarsza tego typu konstrukcja w Polsce. Podczas jego budowy zużyto... 20 tysięcy ton łożu wołowego, który pełni rolę uszczelniacza przed wodami gruntowymi.

W Polsce znajduje się 47 miejscowości leczniczych.

Kazik w podróży

Weekend w Lublinie

Korzystając z ładnej jesiennej pogody, Kazik wybrał się na weekend do Lublina. **Miłośnik gazet i książek** zaraz po przyjeździe **poszedł do Domu Słów**. Stworzono go w miejscu, gdzie dawniej, od czasów przedwojennych, działała drukarnia. Podróżnik zobaczył wiele starych maszyn drukarskich i dowiedział się, że niegdyś każdą literę, która miała być odbita na papierze, trzeba było ręcznie włożyć w specjalną formę. *„Ile to musiało zajmować czasu?!”* – nie mógł się nadziwić Kazik zafascynowany pracą zecera (składacz liter). Królik wysłuchał także ciekawych opowieści na temat tego, jak pracujący w drukarni Polacy pomagali właśnie słowem walczyć o niepodległość kraju. Te historie zaciękały go tak bardzo, że postanowił wrócić tu na warsztaty organizowane dla młodzieży.

Kolejny punkt wycieczki to odnowione tajemnicze **Stare Miasto** – przeczytał Kazik w notatniku. Udał się tam zatem. Wszedł na **Wieżę Trynitarską**, pełniącą niegdyś funkcję dzwonnicy, i zwiedził **kaplicę Trójcy Świętej**. Ta znajduje się na terenie zamku przez wiele lat wykorzystywanego jako więzienie. Malowidła zdobiące wszystkie ściany świątyni pochodzą z XV wieku, jednak oglądać je można dopiero od 1997 roku, bo wcześniej przez długi czas skrywała je warstwa tynku. Kupując bilet wstępu do kaplicy, nasz wiołczkowy kolega postanowił zobaczyć także kolekcję Muzeum Narodowego. Wystawa obrazów Tamary Łempickiej, bogate zbiory polskich malarzy z przeło-

Stare Miasto

mu XIX i XX wieku oraz ogromna wystawa „Oblicza plakatu” (dostępna jednak tylko do końca 2023 roku) – to wszystko aż zapierało dech.

Kazik spróbował również lubelskich przysmaków – **wypiekanego cebularza oraz słodkiej szczytki cukrowej**. Zajadając się smakołykami, zobaczył z oddali okrągły ekran, przed którym stali machający ludzie. Podeszedł bliżej. Okazało się, że to „portal”, który pozwala zobaczyć to, co dzieje się na jednej z ulic Wilna. Takie samo urządzenie stoi również na Litwie, stanowiąc ciekawą atrakcję obu miast. Kazikowi tak się ona spodobała, że kilkakrotnie wracał do „portalu”, aby machać zagranicznym przechodniom.

Tekst i fot.: H.J.

Maszyna drukarska

Portal Lublin-Wilno

Zdrowo i kolorowo Jałowiec

Jadalne aromatyczne kulki jałowca pospolitego nazywane są szyszkojadkami. Zrosnięte łuski nasienne przybierają kształt przypominający z wyglądu owoce borówki. Rodzący je krzew jest u nas popularną rośliną występującą w lasach, ale spotkać go można także w przydomowych ogrodach. **Ciemnogrnatowe**

aksamitne kulki są cenioną przyprawą do mięs i wędlin. Dodaje się je również do alkoholu podczas produkcji ginu. Upieczone nasiona bywają substytutem kawy. Jałowiec ma spore właściwości zdrowotne, ale w nadmiarze podrażnia. Stosuje się go w leczeniu chorób nerek, dróg moczowych, wątroby, reumatyzmu i przy problemach z przewodem pokarmowym. Pozyskiwany z szyszkojadógó olejek jest cennym składnikiem maści, kosmetyków, a nawet perfum.

Roślina ma silne właściwości przeciwbakteryjne. Podczas epidemii cholery w Polsce dymem z tących się gałązek okadzano mieszkania w celu dezynfekcji. Wierzono także, że w ten sposób chroni się domostwa przed wszelkim złem. Zielone gałązki wieszano natomiast nad drzwiami i wkładano za święty obraz. Dodawano je też do palm wielkanocnych i wieńców wyplatanych na Boże Ciało.

Z jałowcowego drewna robi się fajki i elementy snycerskie. Jest tak mocne, że było wykorzystywane do wyrobu lasek.

Tekst i fot.: Oz

Kosmiczna muzyka

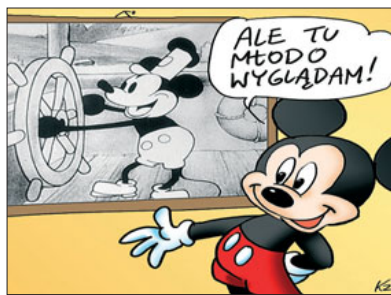
Muzyka orkiestrowa stworzona na podstawie dźwięków kosmosu to nowy **projekt NASA**. Agencja zrealizowała go dzięki zaawansowanej technologii oraz wiedzy **kompozytorki Sophii Kastner**. Najpierw przez długi czas poszczególne struktury Drogi Mlecznej były rejestrowane przez teleskopy Hubble'a, Chandra i Spitzera. Później komputerowo za pomocą algorytmów zostały przełożone na konkretne dźwięki. Następnie na ich podstawie Kastner napisała „**Where Parallel Lines Converge**”, przystosowując brzmienia w taki sposób, aby były bardziej zrozumiałe i miłsze dla słuchaczy. Zapis utworu można zobaczyć na stronie centrum Chandra X-ray. Wykonała go montrealaska orkiestra Ensemble Éclat pod batutą Charlesa-Érica

Fontaine'a. Marzeniem kompozytorki jest dalsza współpraca z astronomami i tworzenie kolejnych utworów w podobny sposób. Ma ona również nadzieję, że do kosmiczno-muzycznego projektu wkrótce przyłączy się więcej muzyków.

H.J. opr. na podst. www.kopalniawiedzy.pl

Jubileusz Myszki Miki

Postać Myszki Miki skończyła w tym roku **95 lat**. Swój debiut miała w pierwszym animowanym filmie dźwiękowym „Parowiec Willie”. Bajka była tym bardziej wyjątkowa, że głosu w niej udzielił sam twórca Myszki – Walt Disney. Buzia i strój bohatera przez lata nieco się zmieniły. Tak samo jak i jego role – raz wcielał się w marynarza, a kiedy indziej w podróżnika albo kowboja.

A.P. opr. na podst. www.rmf24.pl

Niezwykłe, nieznane, niesłychane

Niebezpieczny plastik z recyklingu

Tworzywa sztuczne pochodzące z recyklingu są trujące – ostrzegają szwedzcy naukowcy z Uniwersytetu w Göteborgu. W podanych badaniu próbkach znaleźli setki substancji groźnych zarówno dla ludzi, jak i dla środowiska. W produkcji plastiku wykorzystuje się tysiące związków chemicznych, z których żadnego nie można uznać za bezpieczny i aż jedna czwarta z nich jest toksyczna. Zdaniem uczonych jedynym słusznym wyjściem z sytuacji jest wprowadzenie przepisów regulujących, jakich surowców wolno używać, żeby wykonane z nich przedmioty były nieszkodliwe, a wszystkie groźne wyeliminować.

W 2022 r. światowa produkcja plastiku wyniosła 390 milionów ton. Tylko 15 proc. wykonanych z nich opakowa-

wań trafia do właściwych kontenerów na odpady, a jedynie 5 proc. jest poddawanych recyklingowi.

Oz opr. na podst. www.biznes.interia.pl

Szpeniolek, czyli Kubuś Puchatek

Bajka po wielkopolsku

„Chatkę Puchatka” w przekładzie na gwara wielkopolską można już kupić w księgarniach. Tytuł bajki brzmi: „**Dómek**

Szpeniołka”, a tłumaczył ją Juliusz Kubel, który wcześniej pracował przy wydaniu „Księcia Szaranka” („Mały Książę”). Wyjaśniając tytułowego „szpeniołka”, mówi, że jest to określenie na specjalistę. Takim w większości przypadków i przygód nie jest Puchatek, jednak świetnie nadrabia niepowodzenia „dobrą miną do złej gry”. Mężczyzna podkreśla, że przekładanie tekstu na gwara jest o wiele trudniejsze niż tłumaczenie na język obcy. Wynika to z tego, że gwara ma znacznie mniej słów i trudno jest znaleźć pasujące odpowiedniki. Problem sprawia także niewielka ilość wesolych, ciepłych słów – takich, które powinny trafiać do dzieci.

H.J. opr. na podst. www.rmf24.pl

Nastolatek genialnym naukowcem

Mydło, które leczy raka skóry, stworzył 14-letni Heman Bekele z Annandale (USA). Jego wynalazek kosztuje zaledwie 50 centów. Chłopiec zdobył pierwsze miejsce w bardzo prestiżowym naukowym konkursie dla młodzieży w Stanach Zjednoczonych. Uznaje się go za „najwybitniejszego młodego naukowca w Ameryce”. Interesuje się biologią i technologią. Chce teraz założyć organizację non profit, która przez najbliższe pięć lat będzie dostarczać produkt chorym osobom.

M.K. opr. na podst. www.dobrewiadomosci.net.pl
Fot. www.dobrewiadomosci.net.pl

Powiedz mamie, powiedz tacie

Zderzenie z dzikim zwierzęciem

Jeśli dojdzie do potrącenia dzikiego zwierzęcia, kierowca zobowiązany jest zapewnić mu pomoc. Tak mówi artykuł 25 Ustawy o ochronie zwierząt. Przepisy nie wymagają osobistego sprawdzenia stanu zwierzęcia, szczególnie niebezpiecznego, takiego jak dzik, łos lub jelen. Dlatego – **po włączeniu świateł awaryjnych i wystawieniu trójkąta ostrzegaw-**

czego – najchętniej jest zadzwonić na policję, straż miejską, pod numer 112 lub do Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (nr tel. 987). Kto tego nie zrobi, naraża się na karę aresztu lub grzywnę do 5 tys. złotych. Jeśli sprawa trafi do sądu, może zostać orzeczona nawiązka w wysokości do tysiąca złotych, którą kierujący pojazdem musi wpłacić na cel związany z ochroną zwierząt.

Specjaliści zalecają szczególną ostrożność podczas jazdy drogami przebiegającymi w pobliżu kompleksów leśnych, szczególnie o zmroku, w nocy i nad ranem, bo widoczność jest wtedy bardzo ograniczona. A zderzenie ze zwierzęcą, która stale przemieszcza się między lasami lub po polach uprawnych, bywa dramatyczna w skutkach. Zwierzęta giną, samochody są poważnie uszkodzone, a niekiedy takie wypadki są niebezpieczne również dla zdrowia i życia podróżnych.

M.K. opr. na podst. www.dzienniklodzki.pl

Pierwsza szkoła im. WOŚP

Imię Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy nadano Specjalnej Szkole Podstawowej nr 41 w **Zabrzu**. To pierwszy taki obiekt z patronatem WOŚP. Prosil o to pracownicy szkoły i rodzice, uważając, że wsparcie owej fundacji było wielokrotnie bardzo istotne dla uczniów. Na uroczystym listopadowym spotkaniu obecny był Jerzy Owsiak, zapowiadając sfinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla uczniów o wartości ponad 200 tys. złotych.

A.P. opr. na podst. www.dobrewiadomosci.net.pl

Sport

● **Robert Kubica** (38 l.) w przyszłym roku za kierownicą ferrari będzie rywalizował w długodystansowych mistrzostwach świata WEC (World Endurance Championship).

● Reprezentacja Polski podczas ostatniego meczu pokonała Łotwę 2:0, a jednego gola na wagę zwycięstwa strzelił **Robert Lewandowski**. Tym samym 35-latek stał się najstarszym piłkarzem, który zdobył bramkę w biało-czerwonych barwach.

● **Novak Djoković** (36 l.) pokonał Włocha Jannika Sinnera 6:3, 6:3 w finale tenisowego turnieju ATP Finals w Turynie. To siódmy w karierze triumf Serba w tej imprezie, co czyni go samodzielnym rekordzistą.

● **Andżelika Wójcik** (27 l.), **Iga Wojtasik** (23 l.) i **Karolina Bosiek** (23 l.) zajęły trzecie miejsce w drużynowej rywalizacji sprinterek podczas zawodów Pucharu Świata w tyżwiartwie szybkim w Pekinie.

● **Piłkarze reprezentacji Francji** na stadionie w Nicei pokonali Gibraltar 14:0. To najwyższe zwycięstwo w eliminacjach mistrzostw Europy.

● W hali Zespołu Szkół Sportowych w Szczecinie odbyła się mała olimpiada w gimnastyce sportowej, czyli nieoficjalne mistrzostwa Polski młodzików. W rywalizacji kobiet w wieloboju wygrała **Lena Juszczyk** (TS Wisła Kraków). W rywalizacji wieloboju mężczyzn zwyciężył **Artem Swincycyjk** (MKS Gdańsk).

G.K.

Polak wybitnym snookerzystą

19-letni Antoni Kowalski triumfował w turnieju snookerowym w Landywood, będącym częścią serii Q Tour. W decydującym meczu Polak wygrał 5:3 z doświadczonym graczem z Jamajki – Rorym McLeodem (52 l.). Dla Kowalskiego, dwukrotnego mistrza Polski i byłego mistrza świata juniorów, to największe osiągnięcie w dotychczasowej karierze. Ten sukces umożliwia Antkowi rywalizację o awans do najwyższej klasy rozgrywkowej World Snooker Tour.

G.K. opr. na podst. www.dobrewiadomosci.net.pl
Fot. Forum

Misja Afryka

Uczniowie dla uczniów

Prezenty od uczniów z Zamościa wysłano do dzieci w Ambato na Madagaskarze. W paczkach znalazły się podstawowe przybory do nauki i zabawy. Wcześniej w tej samej miejscowości dzięki pieniądzą z charytatywnej zbiórki wybudowano pierwszą szkołę, domek dla nauczyciela i studnię. Taka placówka to wielka radość dla afrykańskich dzieci, które naukę traktują z entuzjazmem – jako wyróżnienie i szansę na lepszą przyszłość.

A.P. opr. na podst. www.dobre.info

Naturalna potrzeba najmłodszych

Być blisko opiekuna

Naukowcy porównali sposób wychowywania dzieci przez „zachodnich” rodziców z tymi z półkoczowniczych plemion. Okazuje się, że choć rodzice z Europy mogą być bardziej świadomi w różnych obszarach wiedzy, to nie zapewniają pociechom lepszej opieki. **W afrykańskiej społeczności Mbendjele BaYaka nad każdym dzieckiem czuwa wymiennie nawet 10 osób** – troszczy się bowiem o nie nie tylko matka i ojciec, ale wspólnota. Dzięki temu rodzice mają więcej czasu na załatwienie istotnych spraw, ale i pociechy są bezustannie pod okiem starszych. Jedną z głównych różnic jest też czas, jaki maluch spędza przy ciele dorosłej osoby. Taki kontakt „skóra

do skóry” reguluje oddech i tętno dziecka, wspierając rozwój mózgu. W Kanadzie lub Holandii maluchy mają na niego pół godziny dziennie, w Mbendjele BaYaka kilka godzin.

H.J. opr. na podst. tvp.info

Eva Frantz

„Tajemnica dworu Helmersbruk”

Dla dzieci powyżej 10. roku życia. Książka jest trochę skomplikowana. **Właściwie to dwie opowieści w jednej**

książce. Zaglądamy do przeszłości i jednocześnie obserwujemy teraźniejszość. Te dwa czasy się przeplatają. W tej sytuacji musi się odnaleźć główna bohaterka, czyli 12-letnia Flora, która wraz z mamą zimą wyjeżdża nad morze. Mieszkają w domku portiera na opuszczonej mrocznej posiadłości. Okazuje się, że kryje ona wiele tajemnic. Najpierw dziewczynka znajduje kilka dziwnych rzeczy, a później jawia się biała wiejorka. Stopniowo akcja coraz ciekawiej się rozwija. Czy Flora odnajdzie spokój i skarb?

Rysunek tajemniczego dworku umieszczony na okładce przyciąga wzrok. Czyta się z zapartym tchem. Rozdziały traktujące o dawnych wydarzeniach wydrukowano na pożółkłych kartkach opisujących dzieje rodziny von Hiems, która kiedyś mieszkała w Helmersbruk i którą Flora musi zgłębić. Robimy to wraz z nią w czasie od 1 grudnia do Wigilii. Właśnie tyle rozdziałów zawiera ten tom.

Wyjątkowy klimat, ciekawa bohaterka, odrobina dreszczyku, zagadka i grudniowa przedświąteczna atmosfera. To główne elementy składające się na całość porywającą młodego czytelnika. Twarda okładka i ogólnie piękne wydanie w sam raz na prezent.

269 stron. Cena 48 zł. Wydawnictwo **WIDNOKRĄG**; www.wydawnictwo-widnokrag.pl M.K.

Na czterech łapach

Prezydencka gafa

Brak znajomości psiego savoir-vivre'u doprowadził do dyplomatycznego zgrzytu na najwyższym szczeblu. Podczas wizyty austriackiego prezydenta u swojej odpowiedniczki w Kiszyniowie Alexander Van der Bellen został pogryziony przez pupila szefowej Mołdawii. Głowy państw spotkały się przed pałacem, gdzie przebywał

także pies pani Mai Sandu. Mężczyzna postanowił przywitać się z odpoczywającym zwierzęciem. Zrobił to oczywiście po ludzku, czyli nachylając się i wyciągając do niego rękę. **W odwecie za frontalny atak – bo tak właśnie przez czworonogi odbierana jest taka postawa i gest – został dwukrotnie ugryziony w dłoń.** Na szczęście obyło się bez szcicia i skończyło na zwykłym opatranku.

Wyciąganie ręki do nie swojego psa to kardynalny błąd wciąż popełniany przez bardzo wiele osób. Zwierzę w takiej sytuacji czuje się niekomfortowo i ma prawo się bronić. Dla niego taka forma zapoznania się to nie przejaw kultury, ale przekroczenie wszelkich granic. Przed atakiem pies zwykle ostrzega, wysyłając charakterystyczne sygnały, lecz większość z nas nie potrafi ich poprawnie zinterpretować.

Oz na podst. inform. prasowych

Kraby zmieniały środowisko życia

Naukowcy z Uniwersytetu Harvarda (USA) odkryli, że w ciągu historii gatunku, trwającej ok. 250 mln lat, kraby wielokrotnie zmieniały swoje naturalne środowisko z morskiego na lądowe i z powrotem. Okazało się to po zbadaniu genów pobranych od 333 gatunków pochodzących z 88 rodzin oraz skorzystaniu z ostatnio na nowo zbadanych 36 skamieniałości. W tej chwili większość krabów żyje w oceanach. M.K. opr. na podst. www.national-geographic.pl

Blue mangrove crab Fot. Be&W

Naprzemienna opieka nad psem

Sąd Najwyższy w Bogocie (Kolumbia) orzekł, że **pupil jest członkiem rodziny i w przypadku rozwodu opiekunów należy mu się naprzemienna opieka, tak jak**

ma to miejsce w przypadku dzieci. Do stworzenia nowej normy prawnej doszło za sprawą Jadera Alexisa Castaña, rektora kolumbijskiego uniwersytetu. Po rozwodzie była żona utrudniała mu spotkania z ukochaną suczką Simoną, którą wcześniej wspólnie wychowywali. Mężczyzna z tego powodu popadł w głęboką depresję. Przekonał sędziego, że z tęsknoty za nim cierpią też jego ulubienica. Domagał się przyznania mu prawa do regularnego widywania jej. Prowadzący sprawę uznał, że Simona powinna być traktowana jak dziecko pary, a dokładnie (ze względu na płęć) jak... córka pana Castaña. Teraz pupilka będzie spędzać czas z panem i z panią na zmianę.

Oz opr. na podst. www.psy.pl

Tajemnice natury

● **Likaony pstre** to dzikie psy afrykańskie prowadzące koczowniczy tryb życia. Zwierzęta te przemierzają się w poszukiwaniu jedzenia. Czynią to stadami, które zazwyczaj składają się z ośmiu dorosłych psów i 20 szczeniąt. Zdziwiająca jest to, że przy jedzeniu pierwszeństwo mają osobniki starsze i szczeniaki. Likaony prawie nigdy nie walczą między sobą.

● **Gerenuk długoszyi** to gazela zamieszkująca równiny afrykańskich krajów. Ma ona tak długą szyję, że nazywa się ją gazelą z żyrafą szyją. Jest pięknie umaszczona. Ma

jasnobrązową sierść i biały brzuch. Jej duże oczy otoczone czarną obwódką zdają się być coraz większe. Zwierzęta te jedzą liście, nie spożywają trawy. A.P.

Szympansy dobrymi obserwatorami

Szympansy z Wybrzeża Kości Słoniowej obserwują wrogie stada, aby stwier-

dzić, jak duże jest ryzyko konfliktu z nimi. Uważają tak naukowcy, jednocześnie podkreślając, że podobne zachowanie do tej pory przypisywane było wyłącznie ludziom. Z notatek badaczy wynika, że małpy wędrujące na granice własnego terytorium często wspinały się na wzgórze, aby zerkać w kierunku obcego terenu. Będąc na szczycie, zachowywały się cicho, żeby lepiej słyszeć odgłosy innych grup małp. O wiele rzadziej robiły to, poruszając się po bezpiecznej części terytorium. Sprytnie wykorzystywanie rzeźby krajobrazu było także charakterystycznym zachowaniem dla prehistorycznych plemion ludzi.

A.P. opr. na podst. www.tvn24.pl

Perkoz ptakiem stulecia

Australijskiego perkoza dwuczubego, zwanego puteketeke, okrzyknięto Nowozelandzkim Ptakiem Stulecia. Zwierzę znane jest z wydawania zaskakujących dźwięków i transportowania potomstwa na grzbiecie. Mówi się o nim „wymiotujący ptak”, bo pozbywa się pasożytów, prowokując wydalanie treści żołądka przez gardziel. Populacja puteketeke zaczyna się odradzać i liczy około 3 tysięcy osobników. Zdaniem organizatora – fundacji Forest And Bird – **zasługuje na miano skrzydlatego ambasadora kraju.**

Oz opr. na podst. www.tvp.info

Australasian crested grebe Fot. Be&W

Zmysły dinozaura

Tescelozaur Willo, którego skamieniałość znajduje się w Muzeum Nauk Przyrodniczych Karoliny Północnej w USA, **miał**

bardzo słaby słuch, za to doskonały węch i zmysł równowagi. Udowodnił to paleontolog David J. Button z Uniwersytetu Bristolskiego w Wielkiej Brytanii, który przebadł czaszkę zwierzęcia za pomocą tomografu komputerowego. Udało mu się zrekonstruować tkanki miękkie w głowie dinozaura i zbadać cechy poszczególnych organów. I tak ważący 340 kilogramów roślinożer Willo, zamieszkujący około 66 milionów lat temu tereny dzisiejszej Karoliny Północnej, słyszał zaledwie 15 proc. dźwięków, które słyszy człowiek, i 4 – 7 proc. tego, co psy i koty. Z kolei węch miał świetny niczym alligator wyczuwający kroplę krwi z olbrzymiej odległości. Doskonały zmysł równowagi pomagał mu określać pozycję ciała w przestrzeni i ułatwiał zdobywanie pożywienia.

G.K. opr. na podst. www.focus.pl

Zagrozone wymarciem

Kozica tatrzańska

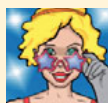
Tatry to jedyne miejsce, gdzie występuje kozica tatrzańska. Jest ona zwierzęciem towarzyskim i żyje w stadach, czyli kierdelach. Na czele kierdela stoi najsilniejsza i najbardziej doświadczona samica, doskonale znająca swój rewir. Dzięki temu zwierzęta są w stanie unikać groźących im licznych niebezpieczeństw i skutecznie znajdować pokarm nawet w czasie najsurowszej zimy. Do ulubionych dań kozicy należą jagody.

Dzięki budowie racic bardzo sprawnie porusza się po stromych skałach. Latem krawędź racicy jest miękka jak guma i doskonale przywiera do skały, zimą utwardza się i wbija w śnieg niczym raki.

Kozica jest bohaterką ludowych gadek, opowieści, piosenek i pieśni oraz stanowi motyw malowideł na szkle, rzeźb i płaskorzeźb. Jest także symbolem Tatrzańskiego Parku Narodowego. Jej naturalnymi wrogami są drapieżniki – orły, rysie i wilki. Obecnie to gatunek zagrożony wyginięciem. Liczba tych zwierząt pozostaje niepokojąco mała i wciąż spada. Ważną przyczyną wymierania kozicy jest zakłócanie jej spokoju przez ludzi.

E.W. na podst. inform. prasowych. Fot. Be&W

Modny kącik

Czekamy na Wasze kolejne zdjęcia, stylizacje, opisy modnych zagadnień. W tym numerze prezentuje się Judyta.

☒ *Cześć. Jestem Judyta i mam prawie dwa latka. Uwielbiam róż i zabawy na śniegu. Dlatego tak bardzo ucieszyłam się, gdy zobaczyłam za oknem pierwszy biały puch. Mogłam włożyć swój superwygodny oraz uroczy kombinizon i ruszyć lepić bałwana. Pozdrawiam serdecznie.*

A czy wiecie, że...

Hitem na nadchodzący sezon zimowy są... krawaty. Przywędrowały na wybiegi największych projektantów mody wprost z męskich szaf. Pozostały wierne swojej surowej formie i niezmiennie doskonale komponują się z białą bawelnianą koszulą. Nowe pozostają interpretacje eleganckich stylizacji z krawatami w roli głównej. Najpiękniejsze znajdziemy u Diora, Valentina, Caroliny Herrerri i Alexandra McQueeny.

G.K.

Fot. archiwum domowe
Warunki zamieszczania zdjęć znajdują się w stopce „Angory”

Jeff Kinney

„Dziennik Cwaniaczka. Ryzyk-fizyk”

To jedna z moich ulubionych książek. Lektura poprzez prowadzony przez boha-

tera dziennik w zabawny sposób opowiada o życiu nastoletniego chłopca. Opisanym jest tam wiele interesujących historii, a strony są pełne ciekawych i humorystycznych rysunków. Lektura nauczyła mnie tego, aby życia nie traktować zbyt poważnie i cieszyć się z każdej małej rzeczy, z którą stykamy się na co dzień. Uwierzcie mi, że trudno oderwać się od czytania tej książki i z pewnością przyjemnie spędzicie z nią wolny czas.

Laura Matyschok, 12 lat,
Publiczna Szkoła Podstawowa
im. Powstańców Śląskich w Łubnianach

„Nawiedzony dwór”

Nastolatek Travis i jego mama przeprowadzają się do ogromnego starego dworu z duszą. Okazuje się, że w gmaszysku mają miejsce zjawiska paranormalne, co oznacza, że w nim straszy! Duchy pojawiają się często i choć nie są groźne, nikomu nie robią fizycznej krzywdy (na razie), to mieszkanie z nimi jest bardzo uciążliwe. Mama Trava zatrudnia ekipę specjalistów, którzy

mają odkryć tajemnicę magicznych zjawisk i odesłać zbłąkane dusze w zaświaty. Zadanie nie będzie łatwe, gdyż jedni zmarli chcą pomóc w rozwikłaniu zagadki, ale są i tacy, którzy za wszelką cenę próbują do tego nie dopuścić. Brzmi groźnie, jednak bywają też komiczne sytuacje. Tak jak w każdym rodzinnym filmie ze szczęśliwym zakończeniem.

Galapagos. Cena DVD ok. 40 zł
(*Haunted Mansion*)

P.B.

Hobby horsing

Sport ten jest uprawiany głównie przez dziewczęta. Przygotowuje do jazdy konnej poprzez symulowanie skoków, ruchów i układów wykonywanych przez zawodowych dżokejów podczas konkursów ujeżdżania. Służy temu sztuczna końska głowa osadzona na długim drewnianym kijku, imitująca żywego wierzchowca. Dosiadanie jej wygląda jak dziecięca zabawa, a jednak takie „udawanie” kształtuje wyobraźnię, kreatywność, koordynację, sprawność oraz siłę fizyczną potrzebną jeźdźcom do panowania nad prawdziwymi rumakami i kierowania nimi w określony sposób. I choć nie wszyscy chcą uznać hobby horsing za pełnoprawny sport,

w dziedzinie tej w Finlandii co roku rozgrywane są oficjalne mistrzostwa, a także pomniejsze konkursy regionalne.

TEK na podst. zagr. inform. prasowych

Czytanie wzbogaca życie

Zachęcamy wszystkich do czytania książek i dzielenia się ich treścią z czytelnikami „Angorki”. Sięgnij po lekturę, przeczytaj ją i napisz jej krótką recenzję. Dlaczego Ci się podobała, czego Ci nauczyła, komu ją polecasz?

Nie zapomnij podać tytułu książki oraz jej autora. Czekamy na Wasze recenzje. Najciekawsze wydrukujemy na łamach „Angorki” i nagrodzimy niespodziankami. Teksty nadsyłajcie pod adresem: kontaktangorka@gmail.com. Podpiszcie się, podajcie swój wiek i adres korespondencyjny. Czekamy także na Wasze „zacytane” fotografie. Powodzenia!
Redakcja

ZDJĘCIE TYGODNIA

Oliwier ze zwierzętami Fot. archiwum domowe

Na historii

Pan pyta Jasia:
– Co byś powiedział, gdyby ktoś obcy zadał ci pytanie: Z czym kojarzy ci się powstanie listopadowe?
– Nic, proszę pana, bo nie rozmawiam z nieznajomymi.

www.perelki.pl

Traktat

– Gdzie podpisano traktat wersalski?
– pyta nauczyciel.
– Na dole, tuż pod tekstem, panie profesorze...

Łowienie ryb

Nauczycielka plastyki prosi uczniów o narysowanie rzeki i wędkarza. Pod koniec lekcji, sprawdzając prace, pyta Kazia:

– A ty, dlaczego nie narysowałeś wędkarza?
– Bo w rzece, którą narysowałem, łowienie ryb jest wzbronione!

Na obozie

– Znakomicie wyglądasz! Policzki zrobiły ci się takie pucołowate. Pewnie dobrze was karmili na tym obozie wędrownym?

– Nie bardzo, tylko musiałem codziennie nadmuchiwać materace!

Nieskończoność

– Co to jest nieskończoność? – pyta nauczycielka.

– Na przykład rok szkolny – odpowiada Jasio.

www.jeja.pl

Uwaga, Rodzice!

Zgoda na przetwarzanie danych osobowych

Przesyłając rozwiązania konkursu/krzyżówki, wyrażamy zgodę na przetwarzanie danych naszego dziecka (imię, nazwisko, adres, adres e-mail lub nr telefonu) przez Administratora w celu przeprowadzenia konkursu/krzyżówki, w tym publikacji

w „Angorce” imienia, nazwiska i miejscowości zwycięzcy. Dane podajemy dobrowolnie, wiedząc, że przysługuje nam prawo do wglądu, uzupełnienia, sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania i przenoszenia oraz wniesienia sprzeciwu. Dane zwycięzców będą przetwarzane do 6 lat. Administrator: Wydawnictwo „Wesła-Druk” Sp. z o.o., pl. Komuny Paryskiej 5a, 90-007 Łódź, www.wangona.com.pl (tu więcej informacji o ochronie danych osobowych). Kontakt: ido@angona.com.pl lub listownie pod powyższym adresem z dopiskiem „IDO”.

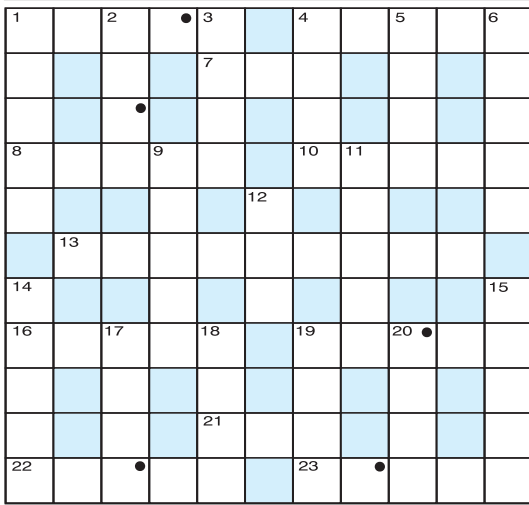

Szefowa: Agnieszka Pacho (apacho@angorka.com.pl)
Ciągi za numer zbiera: Mirosława Kamińska
Porządku pilnuje: Mirosława Kamińska
Piszą dla Was: Agnieszka Pacho, Mirosława Kamińska, Anna Ozga, Małgorzata Kopeć, Mateusz Koprowski, Hanna Jocke – tel. 42 632 61 79

Superrysunki: Jarosław Szymański, Paweł Wakula, Tomasz Wilczkiewicz, Piotr Rajczyk, Katarzyna Zalepa, Mirosław Stankiewicz, Żaklina Gapińska
Cliparty: Corel Draw
Piszcie do nas: 90-007 Łódź, pl. Komuny Paryskiej 5a, fax 42 632 07 67

Adres internetowy: www.angorka.com.pl,
e-mail: redakcja@angorka.com.pl
Druk: Drukarnia Prasowa SA, Łódź, al. Piłsudskiego 82
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania nadesłanych materiałów.

Krzyżówka nr 49a

Litery umieszczone w polach z kropkami, czytane poziomo, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:

- Symbol państwa
- Ptactwo domowe
- Białoszary koń
- Dawniej miało łufcik
- Mruczek na dachu
- Sterta drewna
- Przeciwieństwo zła
- Mszalne w kielichu
- Utarczki, sprzeczki
- Włosy zebrane z tyłu głowy
- Wyposażenie podróżnika
- Między Lwem a Wagą
- Naczynie dla psa
- Relaksujące zabiegi
- Placyk pokazowy sportowych rumaków
- Elektroniczny list
- W kartach biją króli
- Odprowadzają kuchenne opary
- Mieszkanie, kwatery, lokal
- Amerykański mięsny przysmak
- Płaszczki, diabły morskie
- Wigilijny solenizant
- Wodzi go najlepszy
- Céline ... – kanadyjska piosenkarka

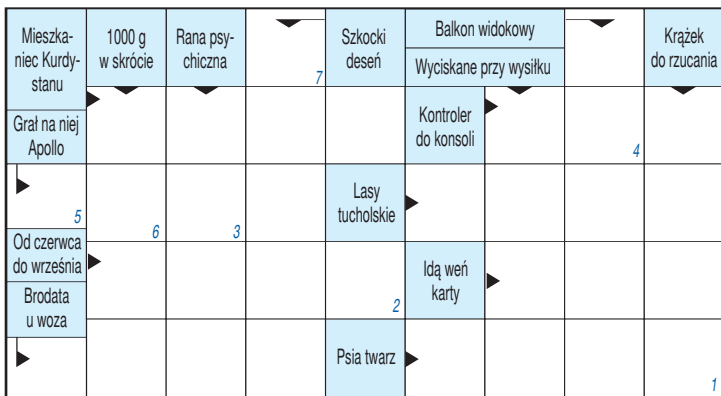
Pionowo:

- Gospodarz na Podhalu

Opr. MK

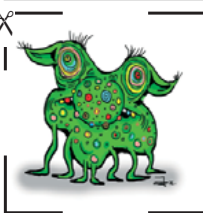
KRZYŻÓWKA PANORAMICZNA nr 349a

Litery w polach oznaczonych numerami utworzą hasło.

Opr. TEK

ANGORKOWY POTWOREK

Rys. JS

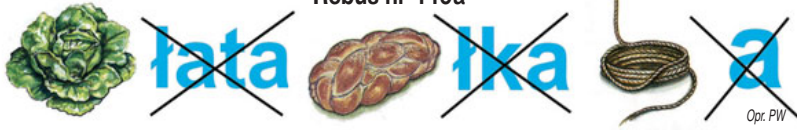
ROZSYPAŃE SŁOWA nr 249a

Nazwy czterech narodowości bez swoich państw podzielono na sylaby – każdą na trzy. Aby je ułożyć, należy skorzystać z wszystkich podanych niżej sylab. Każdej można użyć tylko raz.

KI	MU	CI	TU
CY	RIA	WIŃ	CY
RZY	KAL	BASZ	BU

Opr. MK

Rebus nr 449a

Opr. PW

Zagadka nr 549a

Znajdź 10 szczegółów, którymi różnią się rysunki. Możesz zrobić ich listę lub zaznaczyć je na rysunku, wyciąć go, a następnie przysłać do redakcji.

Rys. Mirosław Stankiewicz

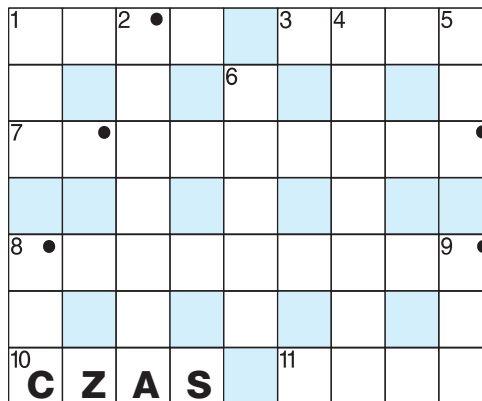
Rys. Tomasz Wilczkiewicz

Krzyżówka z CZASEM nr 149a

Podane słowa należy wpisać do diagramu tak, aby powstała krzyżówka. Litery z pól zaznaczonych kropkami, czytane kolejno rzędami poziomymi, utworzą rozwiązanie.

- 3-literowe: KUR, ASY, KUC, LEK
 4-literowe: KOSY, CZAS, LABA, OBOK
 5-literowe: KRYLE
 7-literowe: BUFFALO, BOLIWIA
 9-literowe: KAWALKADA, KALORYFER

Opr. MK

Rozwiązania (wraz z podaniem adresu i wieku) prosimy nadsyłać do 12 grudnia 2023 roku na kartkach pocztowych pod adresem redakcji: „Angorka”, 90-007 Łódź, pl. Komuny Paryskiej 5a lub pocztą elektroniczną: mkaminska@angorka.com.pl oraz SMS-em. Aby przestać hasło krzyżówki, trzeba napisać SMS o treści: KRAGK.XXX.HASŁO (w miejsce XXX należy wpisać numer krzyżówki koniecznie z literką „a”). Dla przykładu: jeżeli hasłem krzyżówki jest np. słowo: komar, a jej numer 49a, to SMS będzie wyglądać następująco – KRAGK.49a.KOMAR. SMS-y należy wysłać pod numer 72550 (płatne 2 PLN+VAT). Wielkość liter nie ma znaczenia. Na autorów poprawnych odpowiedzi czekają trzy nagrody książkowe.

Rozwiązanie zagadki nr 546a

Rys. Tomasz Wilczkiewicz

Rozwiązania z nr. 46

Na kartkach pocztowych i drogą elektroniczną wpłynęło:

Krzyżówka z rysunkiem 46a: kurka – 48 rozwiązań.

Wirówka 246a: choinka – 54 rozwiązania.

Ciągówka 146a: talent – 57 rozwiązań.

Rebus 346a: Malawi – 66 rozwiązań.

Nagrody otrzymują: **Lena Piecuch** z Jasionki, **Stefan Bizukojć** z Jasienia i **Filip Mikiciuk** z Gliwic.